

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТУРИЗЪМ
„ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ” – ВАРНА
гр. Варна, ул. „Найден Геров“ №1 тел: 052/642671; 052/642669; 052/642667;
e-mail: pgt_varna@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ГЕРГАНА ЯПАДЖИЕВА
ДИРЕКТОР
на ПГТ „Проф. д-р Асен Златаров”

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Учебна 2020/2021 година

Приобщаващото образование е всеобхватен процес, който включва осигуряване на подкрепа и равни възможности за качествено образование, приемане индивидуалността на всяко дете, разнообразието от потребности на всички деца и включване на ресурси, насочени към създаване на възможности за развитието и участието им във всички аспекти на живота и общността.

Участници в образователния процес са децата, учениците, учителите, директор, педагогическите специалисти, както и родителите. От всички тях зависи приобщаването на учениците и децата от т. нар. уязвими групи. Кои са тези групи? Това са тези групи, които представляват заплаха или нестабилност за развитието на децата и учениците както в социален план, така и в образователен. Такива рискови среди са:

- Социално слабите семейства
- Семейства, в които родителите работят в чужбина и децата са отглеждани от близки и роднини;
- Семейства, в които няма единни възпитателни изисквания;
- Семейства, в които детето е отглеждано от един родител
- Деца и ученици от етническите малцинства, особено тези, които не знаят добре български език
- Ученици със слаба мотивация за учене и незаинтересованост към учебния процес
- Семейства с проблеми от различно естество – болен родител, или друг трагичен случай
- Семейства от други държави, избрали да живеят в България.

Настоящата програма има за цел да гарантира правата, да защити интересите и да осигури подкрепа на учениците от уязвими групи, както и да регулира ефективното прилагане на училищни политики за осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

Училището работи за осъществяването на успешно приобщаващо образование като крачка по пътя за постигане на крайната цел – създаване на приобщаващо общество, което да позволи на всички деца и възрастни, независимо от пол, възраст и етническа принадлежност, наличие на или отсъствие на нарушения в развитието, или с тежки заболявания, да участват в живота на обществото и да имат своя принос.

ПРИНЦИПИ НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Гарантиране правото на достъп до училище на всеки ученик и на правото му на качествено образование
2. Гарантиране на възможността за подкрепа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности
3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.

4. Приемане и зачитане уникалността на всеки ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, които образователната институция трябва да развие максимално

5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование.

6. Системен и холистичен подход на организация и сътрудничество с родителите, мониторинг на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие

7. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – училището, ученикът, семейството, общността.

8. Изграждане на позитивен психологически климат в училището.

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

- Зачитане правото на всеки ученик и гарантиран достъп до образование
- Подкрепа за личностно развитие на учениците в зависимост от техните индивидуални потребности
- Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.
- Приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик, така че той да развие максимално своя потенциал
- Недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование
- Системен и цялостен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование.
- Намаляване влиянието на социалните неравенства върху ученето и участието на учениците в дейността на училището
- Нетърпимост към дискриминационно поведение и нагласи
- Гъвкавост и динамичност съобразно потребностите на учениците в зависимост от спецификата на обществения живот

ЦЕЛИ:

Основна цел: Осигуряване подкрепа за равен достъп до качествено образование и за развитие потенциала на всяко дете и ученик с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото

1. Пълноценна социализация и интеграция на децата и учениците от уязвимите групи.

2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование

3. Утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация в българската образователна система

4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства

5. Превантивна работа в училище в посока развитие на социалните умения, уменията за общуване и развитие на емоционалната интелигентност у учениците

6. Правилно ориентиране в посока кариерно и професионално развитие на учениците и реализацията им в обществото

7. Създаване на положителни нагласи към учебния процес и осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците и участието им в общността на училището.

Всяко дете има право на достъп до образование независимо от етническия му произход, наличието на увреждане или икономическото положение на семейството му и това право е залегнало в Конвенцията на ООН за правата на детето. Процесът на приобщаване се състои в търсене на ресурсите за всяко дете за активното му участие в училищната общност.

ОСИГУРЯВАНЕ НА ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В УЧИЛИЩЕ

Общата подкрепа за личностно развитие в ПГТ „Проф. д-р Асен Златаров“ – Варна е насочена към развитие на потенциала на всички ученици в училището. Тя се осигурява от постъпването на ученика в училище до завършването на училищното образование съобразно индивидуалните му потребности и възможностите на училището.

Общата подкрепа включва:

- Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти
- Допълнително обучение по учебни предмети
- Допълнително консултиране по учебни предмети
- Кариерно ориентиране на учениците
- Занимания по интереси
- Библиотечно – информационно обслужване
- Грижа за здравето
- Осигуряване на общежитие
- Поощряване с морални и материални награди
- Дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение
- Дейности за превенция на обучителните затруднения
- Логопедична работа

За организиране на подкрепата за личностно развитие в ПГТ „Проф. д-р Асен Златаров“ – Варна със заповед на директора за координатор е определен педагогическият съветник, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващо образование.

Общата подкрепа е насочена към развитие потенциала на всеки ученик и е съобразена с индивидуалните му потребности. Основният смисъл на общата подкрепа

е да се въздейства по различни начини и способности и от различни специалисти върху вътрешната мотивация за конкретното проблемно поведение на учениците с цел промяна в позитивна посока.

Дейности по обща подкрепа се оказват в случаи на слаби оценки – текущи, срочни, годишни, повече от 5 отсъствия по неуважителни причини, наложена санкция на ученика по чл. 199, ал. 1, т. 1, 2, 3, 4, 5, от ЗПУО, агресивни прояви или системна лоша дисциплина.

Преди сформирване на екип за обща подкрепа се извършват дейности по мотивация за промяна в поведението на ученика.

Допълнителната подкрепа включва:

- Работа с дете или ученик по конкретен случай
- Психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- Осигуряване на достъпна архитектурна среда, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методикки и специалисти
- Предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания
- Ресурсно подпомагане

Допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, определен със заповед на директора съобразно необходимостта на ученика.

Учениците, за които може да се поиска оценка на потребностите са от следните уязвими групи:

- ✓ Деца със специални образователни потребности
- ✓ Деца с хронични заболявания
- ✓ Деца в риск
- ✓ Деца с изявени дарби

Допълнителната подкрепа включва работа с ученик по конкретен случай и/или психо –социална рехабилитация.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всеки конкретен ученик. Родителите задължително се включват активно в плана за действие като участници.

I. Обща подкрепа

<i>Оперативни цели</i>	<i>Дейности</i>	<i>Бюджет</i>	<i>Срок за изпълнение</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Индикатори</i>	<i>Водещ отговорник</i>
I. Осигуряване на обща подкрепа	Учителите разпознават деца с различни възможности – напредващи или изоставащи	В рамките на бюджета на училището	До 3 /три/ месеца от началото на учебната година	Установяване на броя деца с потребност от подкрепа. Учителят насочва учениците за оценка на вида на подкрепата към Координатора на училищния екип и вписва в доклад причините и датата	Деца с допълнително обучение по предмети/отсъстващи по болест с удължен срок за изпитване; деца, посещаващи допълнителни консултации по предмети извън часовете; логопедична работа; диференциран подход на обучение	Класни ръководители, учители

II. Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците със специални образователни потребности

<i>Оперативни цели</i>	<i>Дейности</i>	<i>Бюджет</i>	<i>Срок за изпълнение</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Индикатори</i>	<i>Отговорник</i>
I. Осигуряване на равен достъп за деца със СОП	Оценка на потребности; Изготвяне на план за подкрепа на детето/ученика Назначаване на екип на детето	В рамките на бюджета на училището	Учебната 2020/2021 година	Осигурен ресурс за допълнителна подкрепа	Изготвени толкова на брой планове за подкрепа за личностно развитие, колкото са учениците със СОП	Координатор Училищен психолог ЗД УД Учители
	Осигуряване на специалисти, които да се включат в екипите за подкрепа на личностно развитие	В рамките на бюджета на училището	Учебната 2020/2021 година	Осигурена обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците със СОП	Създадени толкова на брой екипи за подкрепа на личностното развитие, колкото са и учениците със СОП	Координатор Училищен психолог ЗД УД Учители
	Осигуряване на специалист в училището, който да ръководи екипите за подкрепа на	В рамките на бюджета на училището	Учебната 2020/2021 година	Координирана дейност на екипите за подкрепа на личностно	Осигурен координатор в училището	Координатор

	лично развитие			развитие и ефективност на прилаганите методи и подходи за обучение		
2. Работа с нагласи и отношения	<p>- провеждане на тренинги за изграждане на умения за толерантно общуване;</p> <p>- участие в екипни обсъждания / срещи</p> <p>- супервизии с външни специалисти на екипите, работещи с децата</p>	В рамките на бюджета на училището	Учебната 2020/2021 година	Позитивен психоклимат и приемане на „различието“	Осигурен позитивен психоклимат в училище	Училищен психолог

III. Здравна грижа

<i>Оперативни цели</i>	<i>Дейности</i>	<i>Бюджет</i>	<i>Срок за изпълнение</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Индикатори</i>	<i>Водещ отговорник</i>
<p>1. Грижа за здравето – физическо, психическо и социално благополучие</p> <p>2. Осигуряване на медицинско лице в училище</p>	Беседи на здравна тематика, съобразена с възрастовите специфики на децата/учениците	В рамките на бюджета на училището	Учебната 2020/2021 година	Безопасен и здравословен начин на живот	Информираност; Повишаване на личната хигиена; Спазване култура на хранене; Повишаване сексуалната информираност на учениците	Директор / зам. директори

IV. Спорт и занимания

<i>Оперативни цели</i>	<i>Дейности</i>	<i>Бюджет</i>	<i>Срок за изпълнение</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Индикатори</i>	<i>Водещ отговорник</i>
1. Активно включване на деца от уязвимите групи в спортни, училищни и	<p>Организиране на спортен празник в училище</p> <p>Насочване на децата към спортни клубове; Даване</p>	В рамките на бюджета на училището	Учебната 2020/2021 година	Подобряване физическата активност на децата; Повишаване мотивацията и самооценката	Участие в различни спортни дисциплини	Координатор ЗД УД Учители

<i>извънучилищни мероприятия, състезания и турнири</i>	шанс за положителна изява в различни спортни дисциплини; Поощрение с награди			за справяне с децата		
V. Позитивен психологически климат						
<i>Оперативни цели</i>	<i>Дейности</i>	<i>Бюджет</i>	<i>Срок за изпълнение</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Индикатори</i>	<i>Водещ отговорник</i>
1. <i>Превенция на насилието и проблемното поведение</i> 2. <i>Психологическа подкрепа</i>	Прилагането на цялостен училищен подход, координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда Системни усилия за възпитаване у децата на социални умения и нагласи, които не допускат насилие във взаимоотношенията	В рамките на бюджета на училището	Учебната 2020/2021 година	Подобренa физическа среда в училище; Разбиране на последиците от насилието и справяне с неприемливото поведение	Подобренi нагласи към ученето, които намаляват съревнователния елемент между учениците за сметка на екипната работа	Училищен психолог Педагогически съветник

Настоящата програма е приета на заседание на Педагогически съвет с Протокол № 13 / 01-09-2020г.....

Програмата се актуализира в началото на всяка учебна година и при настъпили промени в нормативните актове в системата на народната просвета, или ако Педагогическият съвет прецени, че спецификата на образователно-възпитателния процес налага това.

Програмата за предоставяне на равни възможности за приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи се публикува на интернет страницата на гимназията.